

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych w kadencji 2018-2021

W ramach realizacji celów statutowych PTEiLChZ w kadencji 2018-2021 działalność towarzystwa uwzględniała wymienione w dalszej części sprawozdania aktywności i przedsięwzięcia.

Skład osobowy PTEiLChZ. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez zarządy oddziałów, liczba członków na dzień 15 stycznia 2021 wynosiła 991 osób. Do udziału w Walnym Zebraniu oddziały wybrały 79 delegatów. Do chwili przygotowania niniejszego sprawozdania nie wpłynął protokół z walnego zebrania i wyboru delegatów Oddziału podkarpackiego. Jak wynika ze sprawozdań Oddziałów, w trakcie kadencji 2018-2021 ich aktywność była poważnie utrudniona ze względów epidemiologicznych i koncentrowała się na aspektach praktycznych walki z pandemią. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez oddziały w trakcie trwania kadencji zmarło 9 członków Towarzystwa.

Posiedzenia Zarządu Głównego. Podczas kadencji 2018-2021 odbyły się 4 statutowe posiedzenia podsumowane protokołami, z czego dwa stacjonarne (16-02-2019 i 11-09-2019) oraz dwa wirtualne (7-05-2021 i 3-09-2021). Ze względu na pandemię COVID-19 w roku 2020 zawieszono regularne posiedzenia ZG, zamiast których realizowano cykl wirtualnych spotkań „Sobotni ZOOM kowidowy”. Odbyło się w sumie 10 takich spotkań o charakterze otwartym, zastępujących posiedzenia Zarządu Głównego, podczas których koncentrowano się na bieżących problemach związanych z COVID-19. Można więc przyjąć, że w sumie odbyło się 14 posiedzeń ZG. Poza tym odbyło się 17 głosowań w trybie e-mailowym. W trakcie kadencji Zarząd Główny w całości, a także jego członkowie opiniowali metody diagnostyczne, procedury postępowania, a także akty prawne, takie jak chociażby na wniosek Senatu RP ustawę o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Reprezentowanie interesów lekarzy chorób zakaźnych i epidemiologów. Członkowie Towarzystwa, a zwłaszcza Zarządu Głównego reprezentowali interesy środowiska poprzez:

- kontakty z Ministerstwem Zdrowia,
- kontakty z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- kontakty z Naczelną Radą Lekarską,
- udział w Radzie Medycznej przy Premierze RP,
- współpracę w ramach Komisji Zdrowia Senatu RP,
- współpracę z Agencją Badań Medycznych,
- współpracę w ramach Konferencji Prezesów Towarzystw Lekarskich,
- pracę w zespołach i panelach Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
- aktywność publiczną członków towarzystwa w mediach.

Działania ZG PTEiLChZ w minionej kadencji były z oczywistych względów zdominowane przez pandemię COVID-19.

W dniu 17-03-2020 Zarząd Główny PTEiLChZ wystąpił do Ministra Zdrowia o uznanie specjalizacji choroby zakaźne za deficytową. Konsekwencją tego było wpisanie chorób zakaźnych na listę dziedzin priorytetowych.

W kolejnych pismach kierowanych głównie do Ministra Zdrowia wnioskowano o usunięcie przerostu biurokracji w walce z COVID-19 w formie rejestru centralnego.

Pismem z dnia 18 czerwca 2020 ZG PTEiLChZ apelował do Ministra Zdrowia o „odmrożenie” oddziałów zakaźnych dedykowanych do wyłącznej opieki nad chorymi z COVID-19 w okresie gdy zakażenia SARS-CoV-2 były sporadyczne. Przyniosło to efekt, ale wdrożenie w praktyce przypało na czas, gdy nastąpił wzrost liczby zakażeń.

24 września 2020 w imieniu środowiska specjalistów chorób zakaźnych przedstawiono żądanie natychmiastowego wycofania zarządzenia powodującego obowiązek kierowania przez lekarza POZ praktycznie każdego pacjenta z dodatnim wynikiem genetycznym w kierunku SARS-CoV-2 do oddziału chorób zakaźnych. Zarządzenie zostało w trybie pilnym wycofane, a spotkanie z przedstawicielami Porozumienia zielonogórskiego doprowadziło do przynajmniej częściowego rozładowania napięcia między zakaźnikami a lekarzami POZ, jakie w tamtym czasie narosło.

26 września 2020 przedstawiono listę 5 błędów Ministerstwa Zdrowia popełnionych w początkowym okresie pandemii.

Pandemia ujawniła niedobory kadrowe w zakresie zakaźnictwa. W związku z podawaniem w mediach zawyżonych liczb, w dniu 11 października 2020 przeprowadzono i opublikowano „spis” zakaźników, z którego wynika że aktywnych specjalistów i rezydentów chorób zakaźnych było w Polsce zaledwie 479. Przedstawienie tych danych spowodowało zaprzestanie „wybielania” sytuacji zakaźnictwa.

W dniu 7 grudnia 2020 ZG PTEiLChZ wystosował do władz państwowych apel o przeciwstawienie się aktywnościom ruchów antyszczepionkowych i jak najszybsze wdrożenie programu szczepień przeciw COVID-19. Apel został poparty przez wiele innych Towarzystw naukowych i instytucji.

Podsumowaniem oczekiwań środowiskowych był opracowany przez Zarząd Główny PTEiLChZ "Program rewitalizacji zakaźnictwa w ramach Krajowego Planu Odbudowy" opublikowany na stronie Towarzystwa i przekazany władzom kraju 9 czerwca 2021.

Programy badawcze. W trakcie trwania kadencji realizowane były następujące programy badawcze pod patronatem PTEiLChZ:

- EpiTer-2 – projekt zainicjowany w roku 2016, którego celem jest analiza terapii zakażeń HCV prowadzonych w Polsce. W projekcie uczestniczą 22 ośrodki, a baza danych obejmuje aktualnie 13546 rekordów chorych, którzy rozpoczęli leczenie z powodu zakażenia HCV głównie za pomocą terapii bezinterferonowych w okresie od połowy 2015 do końca 2020 roku. Projekt jest finansowany z grantów pozyskanych od sponsorów.

- SARSTer – projekt zainicjowany w roku 2020, którego celem jest analiza danych klinicznych, sposobu postępowania diagnostycznego i terapeutycznego u chorych na COVID-19. W projekcie uczestniczy 30 ośrodków, a baza danych obejmuje aktualnie 5574 rekordy chorych leczonych z powodu COVID-19. Program ten jest realizowany w oparciu o grant pozyskany z Agencji Badań Medycznych.
- Projekt „Mikroeliminacja w makroregionie: eliminacja zakażenia HCV u pacjentów z hemofilią i dziedzicznymi chorobami krwi w krajach Europy Środkowej i Wschodniej”. Projekt zainicjowany w roku 2019 miał być realizowany od roku 2020, co stało się jednak niemożliwe ze względu na pandemię. Na realizację tego celu pozyskano grant z firmy AbbVie, z którego środki pozostają tymczasem zgromadzone na odrębnym rachunku w ramach konta Towarzystwa.

Poza tym członkowie PTEiLChZ uczestniczą czynnie w licznych projektach badawczych, które nie są objęte bezpośrednim patronatem Towarzystwa.

Programy profilaktyczne i terapeutyczne. Członkowie ZG PTEiLChZ uczestniczyli:

- W modyfikowaniu programów terapeutycznych leczenia WZW typu B i C.
- Na początku roku 2020 przedstawiono NFZ projekt programu zapobiegania marskości i rakowi wątroby wywołanymi zakażeniem HCV. Niestety, pomimo usilnych starań projekt nie został wdrożony. Aktualnie został przekazany do ewentualnego wykorzystania w przygotowaniu podobnego projektu przez Ministerstwo Zdrowia.
- W roku 2021 rozpoczęto przygotowania do „Ogólnopolskiej kampanii screeningu HCV, dedykowanej pacjentom i personelowi medycznemu placówek opieki psychiatrycznej w Polsce”; projekt ma być realizowany od października 2021.
- Przez cały czas trwania kadencji realizowane były liczne projekty edukacyjne i profilaktyczne dotyczące zakażeń HCV we współpracy z fundacją „Gwiazda Nadziei”.
- W roku 2021 wspólnie z Fundacją Urszuli Jaworskiej opracowano raport "Droga do eliminacji zakażeń HCV w zakładach penitencjarnych - przegląd systemów w wybranych państwach Europy oraz rekomendacje dla Polski". Stanowi on podstawę do opracowania programu badań przesiewowych i leczenia zakażeń HCV w więzieniach, który ma być przygotowany wspólnie z Ministerstwem Zdrowia.

Upowszechnianie wiedzy medycznej i podnoszenie poziomu naukowego i zawodowego lekarzy chorób zakaźnych i epidemiologów obejmowało szereg działań obejmujących:

- Publikacje naukowe. W wyniku realizacji omówionych wcześniej programów badawczych prowadzonych przez PTEiLChZ w trakcie kadencji 2018-2021 opublikowano 23 prace oryginalne (EpiTer2 – 16, SARSTer – 7) o łącznej wartości wskaźnika Impact Factor = 80,319 oraz punktacji MNiSW = 2080.
- Książki. Zarząd Główny PTEiLChZ objął patronatem w okresie kadencji publikację trzech podręczników: „Mikrobiota przewodu pokarmowego” PZWL 2019, „Choroby zakaźne i pasożytnicze” Czelej 2020, „Kompleksowa opieka nad chorym z zespołem Post-COVID-19 (PC19)” i-Medica 2021.
- Konferencje. W trakcie trwania kadencji 2018-2021 organizacja konferencji naukowych została ograniczona. Pomimo tego PTEiLChZ obejmowało patronatem i

współorganizowało w tym okresie coroczne konferencje takie jak: „Forum wirusologiczne”, „Akademia Nowoczesnej Hepatologii”, „Warsztaty Hepatologiczne”, „Poznańskie Spotkania Infekcjologiczne”, bydgoskie „Choroby Zakaźne”. Niezależnie od tego ZG PTEiLChZ wspierał szereg innych przedsięwzięć organizowanych przez inne Towarzystwa naukowe.

- Rekomendacje. W ramach grup eksperckich powołanych z udziałem członków PTEiLChZ opracowano rekomendacje:
 - leczenia wirusowych zapaleń wątroby typu B (2018),
 - postępowania w niealkoholowej stłuszczeniowej chorobie wątroby (2018),
 - profilaktyki reaktywacji zakażeń HBV (2019),
 - leczenia wirusowych zapaleń wątroby typu C (2018, 2019, 2020),
 - postępowania w zakażeniach Clostridioides (2020),
 - diagnostyki i profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (2021),
 - postępowania w zakażeniach SARS-CoV-2 (2020, 2021),
 - AOTMiT – członkowie PTEiLChZ wchodzi w skład zespołów AOTMiT opracowujących na bieżąco rekomendacje postępowania w COVID-19 (2020, 2021).

Współpraca z Towarzystwami naukowymi i instytucjami. Tradycyjnie PTEiLChZ bardzo intensywnie współpracowało z Polskim Towarzystwem Hepatologicznym, z którym wspólnie tworzy od wielu lat grupy eksperckie i podejmuje działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie zakażeń hepatotropowych. W minionej kadencji podjęliśmy również współpracę z Polskim Towarzystwem Wakcynologicznym, a także Polskim Towarzystwem Hematologów i Transfuzjologów, co pozwoliło na opracowanie interdyscyplinarnych rekomendacji. Wspólnie z Fundacją „Gwiazda Nadziei” oraz Fundacją Urszuli Jaworskiej podejmowane były liczne działania prozdrowotne. Spośród organizacji międzynarodowych na szczególne podkreślenie należy współpraca z European Society of Clinical Microbiology and Infectious (ESCMID) oraz z European Union of Medical Specialists – Section of Infectious Diseases (UEMS-ID). Wreszcie trudna do przecenienia jest współpraca Zarządu Głównego z Konsultantem Krajowym w zakresie chorób zakaźnych.

Sprawozdanie zostało opracowane z uwzględnieniem zapisów §9 Statutu PTEiLChZ opisującego cele Towarzystwa i sposoby ich realizacji. Przedkładam je, licząc na uznanie działań Towarzystwa za wypełniające cele statutowe i proszę o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu.

Prof. dr hab. Robert Flisiak

Prezes Zarządu Głównego PTEiLChZ w kadencji 2018-2021.

Białystok, 31 sierpnia 2021